

OGLAŠAJTE V
NAJBOLJŠEM
SLOVENSKEM
CASOPISU

★
Izvršujemo vsakovrstne
tiskovine

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

NEODVISEN DNEVNIK ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

ADVERTISE IN
THE BEST
SLOVENE NEWSPAPER

★
Commercial Printing of
All Kinds

VOL. XXXVII.—LETO XXXVII.

CLEVELAND, OHIO, TUESDAY (TOREK), JULY 27, 1954

STEVILKA (NUMBER) 141

Novi grobovi

Glavni tajnik S.D.Z. umrl danes jutraj

Danes jutraj ob šestih je nemadoma umrl, zadet od srčne kapi, glavni tajnik Slovenske dobrodelne zveze Frank A. Sek, stanujoč na 740 E. 155 St. Pogreb oskrbuje pogrebni zavod Joseph Zele in sinovi na 458 E. 152 St. Podrobnosti bodo poročane jutri.

MARTIN VRČAN

Umrl je Martin Vrčan, star 71 let, stanujoč na 1092 E. 72 St. Doma je bil iz Dalmacije, odkoder je prišel v Ameriko leta 1908. Bil je član društva št. 22 H.B.Z. in Dalmatinskega društva.

Tukaj zapušta soprogo Anno, otroke: Mrs. Alice Zivčič, Mrs. Ann Doerr, Mrs. Mary Pacic, George, Joseph, Mrs. Dorothy Phillips in Mrs. Martha Kovačič ter vnukle. Pogreb se vrši v sredo jutraj ob 9. uri iz Golubovega pogrebnega zavoda, 4703 Superior Ave., v cerkev sv. Pavla in nato na pokopališče Calvary.

Špijonska afera v Nemčiji

BERLIN, 26. julija — Obe Nemčiji imate veliko špijonsko afero. Šef varnostne službe v Zapadni Nemčiji dr. Otto John je pretekli četrtek izginil in se je pojavil v Vzhodni Nemčiji. Med obema Nemčijama je nastal spor, ali je bil John ugrabljen ali je pobegnil prostovoljno. Zapadna nemška vlada je danes vztrajala na tem, da je bil John ugrabljen in da bo slučaj v najkrajšem času preiskala.

Vzhodnonemška vlada pa je objavila, da je bilo devet ameriških špijonov, ki so delovali na ozemlju Vzhodne Nemčije, prijeto in že obsojenih, material za obtožbo in razpravo pa da je dal dr. Otto John, ki da se je komunistom predal prostovoljno. Dr. Otto John je danes jutraj, v torek, izvršil samomor.

V bolnišnici

V Huron Road bolnišnici se nahaja Mr. Frank Stefančič, stanujoč na 526 E. 102 St. Obiski so dovoljeni od 11. jutraj do 8. ure zvečer. Prijatelji so vabljeni, da ga obiščejo, mi mu pa želimo, da bi čim prej popolnoma okreval!

Amerika—voditeljica

V Ameriki so ljudje, ki izgubljajo potrpljenje radi trenj, ki tarejo svet in radi katerih je prizadeta tudi Amerika. Taki ljudje bi hoteli, da se jutri začne tretja, atomska svetovna vojna, raje kakor pa da prenašajo mučnosten nastanosti, ki karakterizira današnji svet. Tako je govoril kongregacijski pastor Rev. Phillip Griffiths svojim župljanom, potem pa pozival, da Amerikanci sprejmejo vlogo voditeljice sveta, katere ji je poverjena in se pri tem učijo potrpljenja. Tudi za kritiko od zunaj ne smejo biti preveč občutljivi. Bolje živeti v nemirnem, nestalnem svetu, kakor pa vreči se v atomsko vojno.

Stevenson je obračunal tako s Francijo, kakor z republikanci

ANCHORAGE, Alaska, 26. julija—Za polom v Indokini moramo delati v prvi vrsti odgovorne Francoze same. V drugi vrsti pa zmešano ameriško zunanjo politiko, ki ne ve kaj pravzaprav hoče. To je stališče demokrata Adlaia Stevensona.

Stevenson graja Francoze, da niso spoznali ob pravem času duha časa. Bilo je jasno kot beli dan, da je ideja kolonijalnosti v Aziji bila obsojena na smrt že s koncem druge svetovne vojne. Velika Britanija in Nizozemska sta dali svojim azijskim kolonijalnim deželam samostojnost: Prva Indiji in Burmi, druga Indoneziji. S to pametno potezo obeh držav je bilo preprečeno, da se domača ljudstva niso uprila, da bi nastal položaj, kakršnega bi lahko izrazil komunizem.

Ce bi bila Francija storila isto in bi dala Indokini samostojnost, bi ne bilo prišlo do vojne v Indokini.

Krivda pa leži tudi na strani sedanje republikanske administracije v USA. Tistih, ki vodijo ameriško zunanjo politiko, se še vedno drži ideja, da naj bi bila Truman in Acheson kriva, da je prišlo na Kitajskem do komunistične revolucije. Še vedno se ponavlja lajna, da je Franklin Roosevelt na konferenci na Jaltu izročil vzhodno Evropo komunistom. Se vedno je direktiva v zunanji politiki le ta, da kdor je z nami, je z nami, kdor pa proti, pač proti, torej preprosto ločevanje po taborih.

Ameriški republikanci niso bili sposobni niti za vojno, niti za pogajanja. To pa vsled popolne razdvojenosti v stranki sami. Ta negotova ameriška zunanja politika je rodila zmedo med zapadnimi zavezniki in pripomogla k uresničitvi velikega cilja ruske zunanje politike, da se Zapad razbije. Praktična posledica poloma v Indokini pa je ta, da imajo komunisti v rokah novo deželo s 13 milijoni prebivalstva.

V SLUŽBI "NAJBILŽIJI"

DENISON, TEXAS, 26. julija —Bolničarka ga. Jack Carter se je peljala v avtobusu, v katerega se je zaletel privatni avtomobil. Bolničarka Carter je stopila iz avtobusa, da vidi, če je med ponesrečenimi kdo, ki rabi zdravniško pomoč. Pomoč je bila potrebna. Med ranjenimi je bila 15 letna Linda, hčerka bolničarke Jack Carter. Mati Carter je prekinila vožnjo in hčerko odpeljala v bolnico, v kateri je sama zaposlena.

FRANCO JE VELIKODUŠEN

MADRID, 26. julija — Diktator Franco je izdal veliko amnestijo, katere bo deležnih kakih 25.000 zapornikov po španskih ječah. Nekaterim bo kazen sploh odpuščena, drugim pa le znižana. Vsekakor je številka 25.000 zaprtih tudi spridevalo za Francovo Španijo.

ODBITA PONUDBA MOLOTOVA

WASHINGTON, 26. julija — Združene države in Velika Britanija pripravljata skupno noto, v kateri bosta odbili predlog ruskega zunanjega ministra Molotova, naj Evropa z rusko in ameriško soudeležbo sklene skupno varnostno pogodbo. (Kitajski predsednik vlade Chou En Lai se vrača preko Ber-

Podpora Nemčiji

WASHINGTON, 26. julija — Združene države se pripravljajo na dogodek ko bo Zapadna Nemčija postala samostojna in se bo začela oboroževati. (Člani zapadnonemške vlade so imeli radijske in televizijske razgovore z zastopniki ameriškega tiska in radijskih ter televizijskih postaj. Značilnost njihovih izjav je bila ta, da so naglašali, da bo pogodba o samostojni Nemčiji le formalno potrdila to, kar dejansko že sedaj obstoja, to je, da je Nemčija itak že svobodna.)

Združene države bodo podprle zapadnonemško armado tako z orožjem, kakor tudi s hrano. Iz Amerike bo šlo v Zapadno Nemčijo hrane za vojaštvo v vrednosti \$100.000.000, obenem pa orožja v vrednosti \$250.000.000.

V washingtonskih krogih ne prikrivajo namere, da bo približno v istem razmerju tudi Japonska deležna ameriške pomoči.

(Zakladno tajništvo je objavilo število \$36.000.000.000 kot znesek, ki se je po letu 1946 dal od strani Amerike kot ameriška pomoč tujini, denar pa je šel direktno iz žepov ameriških davkoplačevalcev.)

Pištopa je nevarna

V Warren, Ohio, sta zakonca Bolyard sicer razporočena, a od časa do časa se le sestaneja in napravita izlet z otroci, četvero po številu, ki so v vzreji in vzgoji pri materi Rozaliji. Ob priliki zadnjega izleta je imel Bolyard pri sebi nabito pištolo, ki se je slučajno sprožila in zadela ženo Rozalijo v nogo, katero so morali odrezati.

V Clevelandu se je sprožila pištola, ki jo je imel pri sebi 32 letni William Holley, bivajoč na E. 71 St. Kroglja mu je šla v želodec in odtod nadaljevala pot v glavo. Prenešen v bolnico je kmalu izdihnil.

SODELOVANJE V INDOKINI

NEW DELHI, 26. julija — Indijska vlada je javila, da bo indijski zastopnik prevzel mesto predsednika komisije, ki naj nadzira izvajanje premirja v Indokini. (Poljska pa je javila, da pošlje v to komisijo svojega člana.)

ČASOPISJE V INDIJI

NEW DELHI, 26. julija — Uradno je bilo objavljeno, da ima Indija, ki ima okrog 360.000.000 ljudi, 330 dnevnikov s skupno naklado 2.600.000 izvodov. (Torej nekako toliko, kolikor jih ima en sam velik ameriški list, kot na primer "Chicago Tribune.")

TUDI ČLOVEKOLJUBJU—PRIZNANJE!

Francoska bolničarka Genevieve Terraube se nahaja v Ameriki. V New Yorku je bila sprejeta z vsem pompom. Televizija, radio, zastopniki kongresa, številno občinstvo. Gdč. Terraube je sprejel predsednik Eisenhower; pojavila se je tudi v amerškem kongresu. V Ameriki ostane tri tedne in bo posetila med velikimi mesti Cleveland, Chicago, San Francisco. Ali je na tej ženski kaj izrednega, da zasluži tako pozornost tudi od Amerike?

Amerika je povabila tujce, ki so kakorkoli pripomogli k njeni osvoboditvi. Leta 1824 je bil povabljen Francoz Lafayette, leta 1851 pa Madžar Kossuth.

Ali gre v osebi Terraube za navadno žensko bolničarko, ki je pač izvrševala svoj poklic? Tisti, ki gleda na vojne grozote samo s pomočjo televizije, bo najbrže rekel tako. Tisti pa, ki je sam doživel vojno kot vojno, pa bo dejal, da so v vojni hrabrosti na obeh straneh. Na tisti strani, ki rane zadaja, in na tisti strani, ki jih leči. Nekaj izrednega je pač izredno. Tudi iz zgodovine jugoslovanske osvobodilne vojne so znane bolničarke, ki so žrtvovale vse, največkrat tudi življenje!

Obisk gdč. Terraube je simboličnega značaja. Sama v oblegani trdnjavi, njeni oskrbi pa izročeni na tisoče ranjenih vojakov. Toda Terraube se žrtvuje. Ob priliki njenega obiska v Ameriko nam prihaja pred oči ime, lik bolničarke, ki je postala že svetovna last. Gre za Florence Nightingale, rojene leta 1820, umrle leta 1910. Proslavljamo stoletnico krimske vojne, ki je divjala v letih 1854—1856 na Krimu. Bolničarka Nightingale je postavila temelj modernemu bolnišničnemu posredništvu v vojni, postala pa je sama simbol človekoljublja in žrtvovanja. V tem smislu naj preide v zgodovino tudi Francozinja Terraube.

Komunizem je poznati!

CHICAGO, 26. julija — Odbor ameriške advokatske zveze je sprejel resolucijo, naj se po ameriških šolah poučuje tudi teorija o komunizmu. Komunizem je treba poznati. Ameriški vzgojni sistem naj seznani mladino s tem socialnim naukom, pa ga primerja z ameriškim državnim in družabnim življenjem, pa bo mladina znala tudi teoretično podkovana izbirati med enim in drugim.

179 LET POŠTE

WASHINGTON, 26. julija — Ameriška poštna uprava praznuje danes 179-letnico obstoja sedanega poštne sistema. Temelje tej poštni upravi je položil Benjamin Franklin, ki je bil prvi ameriški poštni tajnik. Med obveščevalnimi sredstvi je edinole pošta v državnih rokah, brzojav in telefon ter radio, televizija so v privatnih rokah. Druge države imajo na splošno tudi ta obveščevalna sredstva v svoji državni upravi.

"THAILAND BO PRVI NA VRSTI," PRAVI RHEE—VAŽNA POSVETOVANJA PRI EISENHOWERJU

BENDER O KITAJSKI

Ohijski kongresnik George A. Bender, ki je republikanski kandidat za zveznega senatorja, je podal izjavo, da ako se komunistični Kitajski dovoli vstop v Združene narode, tedaj bi morala Amerika oditi od tam. Kakor je bilo že poročano, senator Thomas A. Burke, proti katerega kandidira Bender, sicer ne želi, da bi Kitajska postala članica Z. N., a je dejal, da bi bila katastrofa, če bi se Združene države radi tega povrile v izolacionizem.

ODŠKODNINA JAPONCEM

TOKIO, 26. julija — Kakor znano je eksplozija vodikove bombe meseca marca na Bikinih v Pacifiku povzročila škodo japonskim ribičem. Te ribiče so zajeli tudi radioaktivni žarki. V zvezi s temi opeklinami pa je nastala zopet škoda. Japonci so zahtevali skupno nad pet milijonov dolarjev odškodnine. Združene države so pripravljene plačati le neposredno torej direktno škodo, ta pa je ocenjena na \$800.000.

Iz bolnišnice

Mrs. Ann Zivkovič se je vrnila iz bolnišnice, kjer je srečno prestala operacijo, na svojo dom na 20651 So. Lake Shore Blvd., kjer se še vedno nahaja pod zdravniško oskrbo. Najlepše se zahvaljuje vsem za obiske, cvetlice, darila in voščilne kartice, ki jih je prejela. Prijatelji jo sedaj lahko obiščejo na domu.

"Ike" izgublja

Poizkusno glasovanje, ki ga je izvedel časopis "Cleveland Press," je pokazalo, da če bi se danes vršile predsedniške volitve bi predsednik Eisenhower v okraju Cuyahoga, kamor spada tudi Cleveland, propadel z veliko večino glasov. Pri volitvah leta 1952 je bil Eisenhower v okraju zmagovalac, akoravno ne z izdatno večino.

Dr. Sheppard obtožen?

Zasliševanja pred okrajnim preiskovalnim zdravnikom dr. Gerberjem, ki se bavi z umorom mlade žene zdravnika dr. Shepparda, so se včeraj nadaljevala, a do kakke odločitve še ni prišlo. Odgovorni organi clevelandске policije med tem močno namigujejo, da bo mož umorjene žene prijet in izročen formalni kazenski preiskavi. Okolščinski dokazi proti dr. Sheppardu se kopijo, vendar še ni jasno, če je evidenca za obtožbo umora zadostna.

Na včerajšnjem zasliševanju je bil odvetnik William Corrigan izgnan iz dvorane ker se je preveč vmešaval v zasliševanje. Zasliševanje pa se je vršilo v okrog dveh točk: Ali je dr. Samuel Sheppard pričakoval z veseljem poroda novega otroka, in ali se je pripravil na razpoko.

Susana Hayes, s katero je dr. Sheppard prošlega marca prebil nekaj dni v Californiji, je potom svojega advokata clevelandski policiji javila, da je pripravljena priti v Cleveland na ponovno pričevanje, če bo to pričevanje potrebno.

KOREJA NAJ SE ZDRUŽI, ČETUDI Z OBNOVITVIJO VOJNE

WASHINGTON, 26. julija—Danes je prispel v prestolico predsednik Južne Koreje Syngman Rhee. Njegova prva politična izjava je bila ta, da je prepričan, da bo za Indokino prišla na vrsto prvo njena soseda Thailand.—Ze pred prihodom Rheea v Washington je imel predsednik Eisenhower važne konference z najvišjimi predstavniki ameriške oborožene sile, kakor tudi z državnim tajnikom John Foster Dullesom.

Ko prihaja v Washington Syngman Rhee, je ozračje v vzhodni Aziji precej napeto. Gre za sestrelitev britanskega potniškega letala, katerega so sestrelili Kitajci. Kitajska sicer danje obžaluje, je pripravljena poravnati vso odškodnino prizadetim družinam, kakor tudi letalski družbi, vendar pa gre tako Washingtonu, kakor Londonu za pravo politično ozadje. Na letalu, ki je strmoglavilo nad otokom Hanai, je bilo 17 potnikov, deset je bilo mrtvih, med temi trije Amerikanci. Winston Churchill je smatral za potrebno, da je sklical za danes izredno sejo britanske vlade, da se posvetuje o tej "politični" nesreči, ki je po mnenju Churchilla res politična.

Na drugi strani je voditelj komunistov v Vietnamu Chi Minh, kakor to javlja radio Peking, najavil tudi južnemu delu Vietnama skorajšnjo osvoboditev, osvobodile pa da ga bodo njegove rdeče čete.

Dalje je značilno, da so začeli v Hanoi izpraznjevati najprvo nacionalne Kitajce, deset tisoč katerih biva v tem mestu. Zopet je nastalo vprašanje, kam z njimi: Ali na Formozo k Čiang Kajšeku ali kam v druge kraje Vietnama. Ali pa ne bodo komunisti vse ostale prehiteli in te svoje sovražnike številka ena zajeli? Kakšna bo posledica?

Zahteve in predlogi Rheea

V Washingtonu računajo s tem, da bo Rhee postavil prvo zahtevo, da se Koreja združi mirmim ali nasilnim potom. To zahtevo bo Washington odkolnil.

Rhee bo nadalje zahteval, da se divizije korejske domače vojske, sedaj 20 po številu, povišajo na 40. Južna Koreja naj dobi od Amerike potrebno vojno letalstvo in vojne ladje. Ta zahteva ne bo naletela, tako se trdi na brezpogojni odpor Washingtona.

Predsednik Rhee je proti sedanjemu stanju v Indokini in opozarja Amerikance, da bo Indokina v bližnji bodočnosti v celoti komunistična, da pa bo v kratkem na vrsti soseda Thailand. Glede Formoze da je enako v nevarnosti. Komunistična Kitajska je s premirjem v Indokini razbremenjena in bo vrgla oči na Formozo, katero hoče priključiti nazaj k celinski Kitajski.

Kraljevina Thailand

S to državo ima Washington dobre zveze. Hoče jo oborožiti. Na licu mesta se nahaja ameriški general William Donovan (trenotno na otoku Formozo pri Čiang Kajšeku). Donovan pa je napravil celotni načrt, kako naj se postavi na noge domača armada v Thailandu. Thailand je pripravljen pristopiti k obrambni zvezi v južnovzhodni Aziji.

(Država Thailand je po velikosti nekaj večja od Californije in ima 18 milijonov prebivalstva. Ima bogata riževa polja, pa tudi industrijske surovine. Thailand ni bila kolonija, vsled tega ni treba računati s kakim anticolonialnim razpoloženjem domačega ljudstva.)

ZADNJE VESTI

Zopet smo v vročini. Najvišja temperatura bo 92 stopinj, najnižja pa 60 stopinj. Iz Texasa se pomika proti amerškemu severozapadu vroč val in bo imel Illinois danes 100 stopinj vročine. Srečnejši je ameriški severovzhod, katerega bo tekem dneva dosegel deževni val, ki prihaja iz Kanade.

Nad Hainan v vodah ob obali vzhodne Kitajske sta dva kitajska letalca zasledovala dva ameriška leta, ki sta iskala ponesrečence zadnje katastrofe britanskega letala. Ameriška letalca sta imela nalog, da streljata, to se je tudi zgodilo in kitajska letala sta bila zbita.

Danes jutraj je letelo v istem območju francosko potniško letalo, kateremu so sledili štirje kitajski letalci. Do obstreljevanja ni prišlo, vendar slučajni teh zračnih incidentov razburja jo tako London kakor Washington.

Iz Jugoslavije poročajo: Narastala Donova je začela poplavljaliti Jugoslavijo. Prvo mesto, ki je bilo po narastlih vodah prizadeto, je bilo mesto Vukovar. Petina njegovega prebivalstva je moralo biti izpraznjena.

Abesinski cesar Haile Selassie se je mudi teden dni v Jugoslaviji. Iz pristanišča Split je odpotoval nazaj v domovino. Maršal Tito je ob tej priliki povdaril, da je bil obisk Haile Selassie v Jugoslaviji znak, da hoče obe državi imeti dobre gospodarske in kulturne odnose. Haile Selassie odhaja v domovino z darovi, ki mu jih je dala Jugoslavija, kakor tudi posamezne njene republike.

Nova vina iz domovine

Mr. John Drenik, predsednik Drenik Beverage Distributing, Inc. nam poroča, da je dobil pošiljko sledečih osvežujočih in prikljubljenih vin: Sladki refoško iz Istre, laški rizling iz štajerskih gor, in okusno rdeče vino portkupač iz vzhodne Srbije. Poleg navedenih vin ima vedno v zalogi rizling iz Haloz, traminec in silvanec iz Ljutomer, kraški teran, kabernet in modri pinot iz Slovenskega Primorja. Mr. Drenik se je zadnji teden vrnil iz Slovenije, kjer si je ogledal vinograde in vinske kleti ter se sam prepričal o kakovosti drugih priljubljenih in okusnih vin, katere bo naročil za svoje odjemalce. O tem bo poročal pozneje.

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING & PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE CLEVELAND 3, OHIO
HENDERSON 1-5311 — HENDERSON 1-5312
Issued Every Day
Except Saturdays, Sundays, Holidays and the First Week in July

SUBSCRIPTION RATES — (CENE NAROČNINI)	
By Carrier and Mail in Cleveland and Out of Town* (Po raznašalcu in po pošti v Clevelandu in izven mesta):	
For One Year—(Za eno leto)	\$10.00
For Six Months—(Za šest mesecev)	6.00
For Three Months—(Za tri mesece)	4.00
For Canada, Europe and Other Foreign Countries: (Za Kanado, Evropo in druge inozemske države):	
For One Year—(Za eno leto)	\$12.00
For Six Months—(Za šest mesecev)	7.00
For Three Months—(Za tri mesece)	4.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3, 1879.

104

POLITIKA ZAČARANEGA KROGA

(1)

Ameriški državni tajnik John Foster Dulles snuje bloke povsod po svetu. Če gre za bloke, posebne politične zveze držav, mora biti podan nek skupni interes. V Aziji naj bo podan skupni interes, ki bo družil ta blok zoper tiste, ki interesom tega bloka nasprotujejo. Toda voditi je boj z upom, ne pa brez upa zmage.

Ko se snujejo v Aziji ti bloki, gre za pokret, ki je naperjen strogo proti komunistični nadvladi. Pri tem snovanju tega bloka v Aziji pa se upravičeno sprašujemo kakšno politično idejo imamo, da bo ta družila tako azijske narode, ki so antikomunisti, kakor tudi izven azijske narode in države, ki se svojim kolonialnim interesom v Aziji ne odrečejo, azijska ljudstva pa jih odklanjajo.

Vzemimo vsé bino našega stoletja: Ta je politično vzeto socialna in nacionalna. Tudi v Evropi smo imeli priliko opaziti, da so narodi, ki so bili v družbi nacionalne tuje države, zahtevali za sebe samostojnost. Moderna socialna stremeljenja pa so v notranjosti teh narodov udarila tudi svoj pečat. Nobena država v Evropi bodisi, da je stara ali mlada, ni mogla ohraniti starega socialnega pečata, namreč družbe brezobzirnih izkoriščevalcev. Povsod so se in to že po prvi svetovni vojni sprejeli razni zakoni, ki so na eni strani omejevali brezobzirno moč do takrat vladujoče družbe, na drugi strani pa dajali pravico, tistim, ki je do sedaj niso imeli.

Praktični komunizem, ki se je pojavil leta 1917 v bivši carski Rusiji, ima dolgoletno teoretično propagandno tradicijo za seboj. Kaj naj bo prav, v tem je bil podkovan, namreč prav po njegovo. Tudi v tem je bil teoretično podkovan katere rane obstoječe družbe naj se skoristijo v propagandne namene. Bivša avstroogrska monarhija je bila narod narodov, toda ne v ameriškem smislu, marveč v tem, da je ločila med vladujočim in med zaslužnjem narodom. V Avstriji je bil vladujoči narod nemški, v sosedni Madžarski pač madžarski. Ta dva jezika sta bila tudi uradna jezika. Pokojni Josip Stalin se je v svojih delih bavil za narodnostno usodo avstroogrskih narodov. On je bil tisti poleg raznih Angležev in Skandinavcev, ki je pokazal na podrejenost vlogi teh nemških in nemadžarskih narodov, opozoril svet, da se jim godi krivica, zahteval federativno ureditev države tudi za bivšo avstroogrsko monarhijo. Ideja samostojnosti naroda, federalizma je torej bila komunizmu v Sovjetski zvezi osnovno državno načelo, neglede na to, da je v praksi komunistična stranka pokazala, da končno vse zavisi od sklepov Centralnega Politbiroja v Moskvi. Toda ideja je ideja, dobra za politično propagando, ta propaganda pa končno nadvse dobro odmeva v notranjosti narodov, ki so bili do sedaj politično tlačeni.

Se nekaj je vedeti pri komunizmu, da ima svojo doktrino, v katero mora vsak član verovati hujše kot v vero v raznih veroizpovedih in biti pripravljen dati zanj vse, premoženje, kakor tudi življenje. Če se član komunistične partije zoper to doktrino v praksi osnovno pregreši, naj enako plača z vsem, to je s premoženjem in življenjem.

Svoboda narodov, federalna politična ureditev narodnih držav—ta ideja je bila vržena po komunizmu tudi med azijske narode. Predstavimo si sliko: Na eni strani se vedno kolonialno gospodstvo, boj zoper katerega se da tako vse sijajno izrabit, ker leži še naturno v ljudskih masah! Narodnost! Ne smemo pozabiti, da je delovala med temi masami tudi že precejšnja masa izobraženih idealistov, izšolanih po vseh mogočih visokih šolah izven njihove domovine, pa je doma stopila v službo teh ljudskih mas. Kaj naj sedaj da zapadni blok, da Amerika tem ljudskim masam, ki se bojujejo zoper kolonialne oblasti in končno za svoj prostor na soncu! Samo ideja proti komunizmu? Saj ga v svoji preprostosti niso niti preskusili.... L. C.

Iz življenja naših ljudi po Ameriki

CHICAGO, Ill.—"Prosveta poroča": Ko si je "Big Tony" Tomšič iz Oaklanda, Calif., letos zasnoval svojo počitniško turo, ga je zadel v Farlingtonu v Kansasu kap. To je bilo 14. julija Tone Šular iz Arme piše:

"Včeraj (14. julija) ob 5. popoldne je nenadoma umrl Anton Tomšič iz Oaklanda, Calif. Bil je tukaj na obisku pri svaku John Teršinarju na farmi. Tomšič je bil na poti okrog starih obiskovati jih v Kansasu, v St. Louisu, v Springfieldu, Ill., v Chicagu, Clevelandu, nato pa bi šel še v Johnstown in bi tam počakal konvencije SNPJ. Smrt mu je vse te račune prekrizala. Sem v Kansas je prišel v času, ko smo bili v strašni vročini v 100 in tudi več kot v 120 stopinj. Nikoli še nismo imeli takšne."

—Ko so se vračali poznani Cikažani Louis Zorko (bivši Clevelandčan), John Mrbek in pa Ciril Mrva s poseta pri Antonu Končanu v Wisconsinu, se jim je dogodila avtna nesreča in vsi trije so bili prepeljani v bolnišnico. Telefonično poročilo, ki smo ga prejeli minuli petek zvečer, pravi, da je bil med njimi Louis Zorko najbolj pobil, pa tudi Ciril Mrva je dobil težko poškodbo.

—Ivan Trinko je bil eden izmed najdelovnejših slovenskih narodnjakov med beneskim Slovinci. Bil je duhovnik toda vsled svojega delovanja spoštovan v vseh slovenskih krogih doma in v ostalih krajih, kjer žive Slovinci. Ob smrti mu je bilo 92 let. V svojem knjižnem delovanju se je podpisoval z Ivan Trinko-Zamejski. Imel je zelo slovesen pogreb, toda ne takega, kakršnega bi on v življenju pričakoval. Ko mu je govoril dr. Angeletto v slovenski, je posegel vmes krajevni italijanski brigadir in mu hotel vzeti besedo, češ, govori italijansko! Govornik se zahteval ni uklonil in je svoj govor ob Trinkovi rakvi po slovensko končal.

—Goriški rojak inženir Stanislav Konjedić iz Plave v Šoški dolini je bil nedavno imenovan za šefa inženirskega oddelka pri abesinski vladi v Adis Abebi.

—V Buenos Airesu v Argentini je 26. junija umrl slovenski katoliški politik Franc Kremžar. V predvojni Jugoslaviji je zastopal v beograjski skupščini litijski okraj. Bil je tudi sodnik katoliških listov v oni dobi. Po zmagi partizanov je odšel v begunstvo in dobil zavetje v Argentini.

ARMA, Kans.—Tu je preminil 14. julija John Joger, star okrog 70 let. Bil je član SNPJ. Doma je bil blizu Moravč in v Ameriki 46 let.

Vzrok njegove smrti je menda srčna kap, ker so ga dobili zunaj hiše mrtvega. Ravno malo prej je pomagal sosedu gasiti garažo, kjer se je tudi nekaj opeknel, vročine pa so tukaj takrat imeli 120 stopinj, kar oboje je vsekakor pripomoglo k njegovi nagli smrti. Družine tukaj ne zapušta, pač pa enega brata v Jugoslaviji. Zena mu je umrla pred devetimi leti.

WILSONVILLE, Ill.—Tu je umrl Steve Bakovic, star 64 let, doma iz Jugoslavije. Bil je član SNPJ. Zapušta žena, dva sina in hčer.

KAYLOR, Pa.—V bolnišnici Battery je umrl Frank Može, ki je živel od leta 1917 na farmi. Rojen je bil leta 1880 v vasi Lačna na Dolenjskem. Zapušta žena, enega sina in hčerko, omožen Hotman, ter dve vnukinji.

—Dne 9. julija, ko je krave pomolza, se je zgrudila Theresa Bratkovich. Poklican je bil zdravnik, ki je naglo poklical ambulanco, da so jo odpeljali v bolnišnico, kjer so ugotovili, da se nahaja v kritičnem stanju.

Velika javna dela na področju Izraela

O velikih javnih delih v Izraelu smo kratko že poročali. Reka Jordan bo v bližnji prihodnosti gonila turbine. Doslej je bila dolina Jordanova pusta, oaze v njej redke. Nekoč bolj je bila naseljena samo v rimskih časih. Zdaj živi v njej samo nekaj nomadov, ki pozimi obdelujejo ozke obrežne pasove in pasejo živino. Ko pa pritisne vročina, se umaknejo na hladnejša in vlažnejša področja. Poleti namreč naraste temperatura do 45° v senci. Pravega mraza pa ob Jordanu sploh ne pozna.

Reka Jordan ima štiri izvire v Genezareško jezero. Njena dolina je široka do 15 km in leži v Siriji in Libanonu, izliva pa se globoko pod morsk gladino. Ta dolina je pravzaprav tropična oaza na področju Sredozemskega morja. V Jordanu žive tropične ribe in ob njegovih bregovih raste sladkorni trs. Dolino Jordana so razdelili med Sirijo, Libanon, Izrael in Jordanijo. Svet se čedalje bolj zanima za Jordan. Vse štiri dežele so enako zainteresirane na njegovih vodah in že večkrat je prišlo med njimi zaradi te reke do krvavih spopadov.

Izrael se že več let ukvarja z mislijo, da bi Jordan zajel in stremil velikimi jezovi in zgradil več sto prekopov za namakanje nerodovitne zemlje. Arabske države, predvsem Jordanija, pa tem načrtom nasprotujejo. Severni sosedje celo groze Izraelu, da bodo speljali Jordan po novi strugi, tako da skozi Izrael sploh ne bi tekel. V te spore so naposled posegli Združeni narodi, ki si že dolgo prizadevajo, da bi vzpostavili v Izraelu mir. Izraelu so prepovedali uresničiti načrte v zvezi z izkoriščanjem Jordana in objavili lani konec oktobra svoj širokopotezni načrt, ki se na državne meje sploh ne oziira. Po tem načrtu bi imele Sirija, Izrael in Jordanija ob Jordana enako korist. Načrti so bili izdelani v Bostonu in Izrael jih je takoj odobril.

Gradbena dela bodo razdeljena v pet etap, stroški pa bodo znašali 121 milijonov dolarjev. Od tega bo odpadlo 88 milijonov na naprave za umetno namakanje, 33 milijonov pa na elektrarne. Namakali bodo nad 94.000 ha zidaj nerodovitne zemlje, in sicer 49.000 v Jordaniji, 42.000 v Izraelu in 3.000 v Siriji. Padavin je zlasti malo v Jordaniji, in zato bi morala dobivati ta dežela iz Jordana več vode kakor Sirija in Izrael. ZDA pripisujejo javnim delom na področju Jordana velik pomen. Predsednik Eisenhower je že lani poslal na Bližnji vzhod svojega svetovalca Erica Johnstona, ki naj bi uredil vprašanje palestinskih beguncev in posredoval med vladami Izraela, Sirije in Jordanije, da bi se spoznalele glede velikih javnih del.

Organizacija Združenih narodov UNRWA je prevzela stroške za nasip Yarmuk, ki so ga začeli graditi lani poleti. Stroški bodo znašali 40 milijonov dolarjev. Yarmuk je eden največjih pritokov Jordana in blizu Genezareškega jezera teče po meji med Sirijo, Jordanijo in Izraelom. Nasip bodo gradili dve leti in bo največji na svetu, zgrajen iz naravnega kamna. Visok bo kakih 130, širok pa 590 m. Za njim bo nastalo veliko umetno jezero, iz katerega bodo namakali 40.000 ha zemlje. Ob nasipu zgrajena elektrarna bo dajala 10.000 kw električne energije. Ko bo nasip dograjen, bodo naselili na bregovih Jordana 20.000 palestinskih beguncev.

Oglašajte v . . . Enakopravnosti

ZANIMIVOSTI

Že pred našim štetjem je bilo zdravnikom znano, da lahko podnebje ugodno ali neugodno vpliva na človeški organizem. Že Hipokrat je pošiljal nekatere bolnike v kraje z milim podnebjem in opozarjal ljudi, naj se varujejo pred prepiha, vlage in drugih neugodnih naravnih lastnosti posameznih krajev. Toda v pojasnjevanju škodljivih lastnosti nekaterih podnebnih gledišč niso bila zmeraj pravila. Tako so na primer malarijo pripisovali slabemu zraku. S propadom antične kulture so realna dognanja zdravnikov izmaličili celo v mističnem. Šele v 19. in 20. stoletju je dobila ta panoga medicinske znanosti stvarno podlago.

Po grški mitologiji je bila Evropa hči feniškega kralja Agnora. V njo se je zaljublil bog Zevs. Zatekel se je k zvijači, se spremenil v bika in pomešal med govedo na pašniku, na katerem je Evropa s svojimi družicami trgala cvetje. Občudovala je bikovo lepoto in krotkost. Ker je bil krotak, je zlezla celo na njegov hrbet. Bik pa je z dekletom zdrljav in morje ter preplaval iz Fenicije (Azije) na drugo stran v neznani del sveta. Tam se je spremenil v krasnega mladeniča in rekel Evropi, da ji bo v neznanu deželi na vse načine pomagal, če postane njegova. Evropa je privolila. Zevs je svoj cilj dosegel in izginil. Dekleta je prevzel obup; toda še pravočasno se je pojavila pred njo boginja Afrodit in ji rekla: "Ne obupaj, lepo dekle, ugrabil te je Zevs in postala si njegova žena. Tvoje ime bo nesmrtno — ker se bo odsejal ta del sveta imenoval Evropa." Zato mnogi slikarji ta kontinent čisto prikazuje v obliki dekleta na bikovem hrbtu.

Uran je v našem stoletju isto, kar je bilo v minulem zlatu. Čeprav so rudosledna dela na področju urana šele v razvoju lahko mirno rečemo, da je glede ležišč urana Avstralija najbogatejša dežela na svetu. Ležišča so dragocene kovine so seveda tudi v Avstraliji državna tajna. V avstralskem parlamentu pa so nekoč govorili, da ima Avstralija urana "za tisoč let." To za razvoj jedrske fizike tako važno kovino iščejo zdaj v Avstraliji z letali in posebnimi aparati, in sicer na vsem severnem področju, ki meri 150.000 kvadratnih kilometrov.

"Slonovski morski pes" je riba Tihega oceana, ki jo ribiči zelo redko ujamejo. Imena "slonovski" ni dobila zaradi velikosti, ker ni posebno velika, marveč zaradi oblike glave in izrastka pod usti, ki zelo spominja na slonov rilec. S tem izrastkom riba raje po morskem dnu in išče hrano. Celotni drugi del njenega imena "morski pes" ne ustreza v celoti. Ta riba pravzaprav ne sodi v družino morskih psov, razen da je krvoločna. Zadnji primerek te ribe so ujeli pri Melbourneu v Avstraliji. Dolg je bil samo 40 cm, težak pa poldrugi kilogram.

Privatna lastnina je bila prvičkrat razglašena za nedotakljivo in sveto pravico posameznika, ko je tretji stan v Franciji l. 1789 razglasil sebe in svoje predstavnike za predstavnik ljudske volje in se postavil na stališče, da ima kot takšen vrhovno oblast v deželi. Sprico odpora kralja Ludvika XIV., plemstva in Cerkve so predstavniki tretjega stanja razglasili narodno skupščino za ustavodajno in objavili "deklaracijo pravic človeka in državljanca." S tem se je začelo razbijanje fevdalnega reda in kraljevega absolutizma. Razglašena so bila osnovna načela družbene enakosti in političnih pravic, privatna lastnina pa za nedotakljivo in sveto pravico posameznikov.

Ob Tišem oceanu

Piše FRANK KERZE

Veste li, kaj je to: "dichondra"? Le čakajte, tudi jaz nisem vedel, kaj je to. In še potem, ko so mi opetovano povedali, sem kaj pogostoma pozabil to besedo, ker se mi zdi tako tuja, tako starogrška. Prišla pa mi je tolikokrat pred oči, da jo danes poznam kakor kurji slep v stari domovini. Vzrok, da me je beseda dichondra tako zanimala, je ta, ker rešuje gotove probleme pri hiši. V Kaliforniji je tako. Če imate svet okoli hiše, ga je treba redno očistiti, ker se vam drugače vse posuši. To pa povzroča, da trava tako hitro raste, da jo moraš celo po dvakrat na teden kositi. To se pravi, če hočeš imeti lepo kulturo. Koder je dobra, lepa trava, tje se vselej prikladi trava, ki ji pravi "crab," kar bi se reklo po naše "morski pajk." Nadalje pride trava, ki ji pravimo Bermuda, ker je baje od tam prišla. To sta že dve. Imamo pa še tretjo, vražja trava.

Našel sem vam jih samo zato, ker lahko sejete najčistejšo žlahtno travo, pa boste imeli takoj prvo leto vse tri imenovane okoli svoje hiše. In to ne na redko, pač pa tako na gosto, da se človeka prijema obup. Pa greš po ulicah in ogleduješ trate, da vidiš, kaj imajo drugi. No prideš kmalu do prepričanja, da imajo to kar ti.

Ampak ne vsi. Eni imajo posebno travo, ki je pa drugačna, kakor običajno. Ta trava požene iz zemlje, potem pa leze na vse strani in razvija na obeh straneh kakor dajm okrogla peresčka in z njimi vse zalije. Izgleda tako, kakor bi imel pogrnjeno gosto tkano preprogo. To je dichondra. Je tako gosta, da pomori vso drugo rast okoli sebe, to se pravi, vse pokrije in zadušiti s svojimi peresčki, samo prej omenjenih treh trav ne. Te je treba pleti, ne gre drugače.

Ena prednost je torej ta, da dichondra hitro raste. Drugo je to, da ti pokrije vso zemljo. In tretja je še to, da je ni treba kositi. Koder je posebno gnojno, tam se kosi po parkrat na leto. Kratkotrajno, dichondra je zelo obrabljana in tudi lepa. To velja za leto in zimo—v Kaliforniji namreč. Zanimalo me je, kje bi se dobilo seme, pa so mi ljudje povedali, da je najboljši, če jo kupim kar že zeleno. To gre pa tako: Japonci in Kitajci so pridni in delavni ljudje. Ti so najboljše za vrte, sadje in zelenjavo. In pečajo se tudi z dichondro. Najprej preorjejo—večkrat preorjejo njivo, da se po možnosti zadušijo vse pleveli.

Potem sejejo komaj vidno seme od dichondre in jo drže čisto. Ko je vsa njiva zalita, začno s prodajo. Narežejo dichondro v čevlji dolge in enako široke kvadrate ter jih prodajajo navadno po 50 centov vsak. Torej važe režejo primeroma dva palca globoko in s tem ti dajo dichondro s koreninami in dovolj zemlje zraven, da se takoj prime. Ker pride dichondra po 50 centov za kvadratni čevlji dokaj draga, si pomagamo s tem, da vsak kvadratni čevlji dichondre razrežemo na štiri ali šest delov, ter jih posadimo po svoji gredi tako, da denemo nekaj razrezane dichondre na zemljo. Sadržimo tako, da so posamezni šopi dichondre primeroma po šest palcev drug od drugega na vse strani. Če imaš valer, je dobro, da povališ. Če ne, pa vsaj hodi, je tudi dobro.

S tem bi bilo končano delo za dichondro. Treba ni drugega, da pridno močiš, pa se bo dichondra že v par tednih razlela na vse strani. Vsak dan bo manj vidne zemlje, nazadnje bo vsa pokrita in ti imaš rešeno vprašanje lepe trate okoli tvoje hiše. Prej sem omenjal tri trave, ki jih je treba pleti. Povedati pa vam moram še o četrti, ki je sovražnik prve vrste. Ta se imenuje "oxalis." Poznam jo še iz stare domovine. Pastirčki na

paši smo jo nabirali in jo žvečili kakor tobak. Rekli smo ji zajčja detelja in se loči od dichondre poglavito v tem, da ima pereščka kakor majhna srca in ne okrogla. Raste pa tudi tako, da pleza in kaj hitro pride na vrh dichondre, ker raste hitreje, kakor ta. Napravi majhne rume ali rdečkaste cvetove in je velika sovražnica dichondre, ker jih prav gotovo zamori. Te trave vrste "Oxalis" so jako razširjene posebno po gorkejših krajih. Pravijo, da jih je nad 280 vrst.

Tako sem prišel po več mesecih do trave na našem vrtu, ki je zmiraj enaka po velikosti in po sorti. Mi ne daje posebnega dela, ker hodim vsak dan sproti z močnim diletom v roki po dichondri. Če se kje med lepimi pereškami prikaže kak plevel ali sploh kaj takega, kar nima pravice po našem vrtu, gre takoj ven. Koder se dichondra posuši ali začne hirati, prenesemo novo iz kraja, koder je bolj bujna. Tako je danes vsa greda zalita z dichondro, kar je nemalo delo. Kupil jo nisem nikdar, ker sem imel košček vrta zasajenega z njo, pa sem jo prenašal od časa do časa, kadar se je narastla.

Zadnje čase mi gre po glavi druga misel. Kakor veste, je naš kraj Bellflower dokaj lep, snajzen, precej živahen kraj, kakor so vsi drugi. Ves Los Angeles je napolnjen s takimi ali podobnimi naselbinami, kakor je naša. Ni pa s tem rečeno, da so vse enake. Bi ne verjeli, kako se loči en kraj od drugega v vsem. Zato sem opetovano pisal, da ne priporočam nikomur, da takoj kupuje svoj dom, kakor hitro pride semkaj. Vam bom dal vzgled. Naš kraj Bellflower je dokaj čist z dobrimi ljudmi, ki so po večini Holandci. Vsled tega je izredno veliko število plevelov ali ljudi ali kakor pravimo navadno, z rumenimi lasmi.

Holandci so visoki in močni ljudje. Primerjam samega sebe s svojimi petimi čevlji in devet palcev, kar ni posebno visoko, pa tudi nizko ne. Ko sem bil v New Yorku, sem živel največ v Bronxu. Vozil sem se rad s podzemsko železnico osme ceste (Eight Avenue Subway). Prišel sem nemalokrat v gnječo, ki je bila zanimiva zame. V tisti gnječi sem bil med "tavelkimi," to se pravi, kamor sem pogledal po kari, so bili manjši ljudje. Ne vsi—tako med dvema ali tremi dueati, kar nas je stalo, je bilo tako okoli šest ljudi moje velikosti, vse drugo pa majhno.

Tukaj v našem Bellflowerju pa je tako, da je velika večina žensk, ki se merijo z mano in precej jih je dosti višjih. Nekateri dosegaajo mero šestih čevljev in tudi več ter so vam prave Amaconke. Je pa še drugo, kar je posebnost. Nosijo namreč čevlje z nizkimi petami, kar so ženske brez peta dovolj visoke. Torej naselbina je dokaj lepa, čista in ljudje, katere smatramo za dobre sosede.

Na eni strani se nas drži druga naselbina, ki nosi ime Paramount. Ima jako raztresene hiše, precej industrije in dovolj umazane in nerazvitega. Vsled tega ima posestvo tam precej nižjo ceno, kakor pri nas. Ampak to je treba vedeti, ker sicer kupiš nekaj malo ceneje, ko boš pa prodajal, boš pa videl, kaj ti bodo ponujali za tvoje.

Na drugi strani je naselbina Norwalk, ki je tudi "cheap," kakor pravimo med sabo. Če te veseli iti tje, dobiš posestva za četrtino cenejša, kakor v Bellflower. In ljudje v teh dveh naselbinah, so precej bolj sortasti, kakor pri nas. Res, vsi smo enaki na tem svetu in nosimo vse mogoče barve, a vendar si ne moremo pomagati, če se kdo naseli poleg tebe in ti vsled tega zniža vrednost tvojega doma. Ne pomaga nič filozofiranje. Tako je, pa basta.

(Dolge na 3. strani)

SPOMINI NA POTOVANJE V STARO DOMOVINO PRETEKLO LETO

Piše JOSEPHINE ERJAVEC, Joliet, Illinois
Romanje na Šmarno goro in drugi doživljaji

(Nadaljevanje)

Obiskala sem tudi grob matere mojega očeta in strica, ki sta še v teh grobovih, in te dni dobimo pismo od sestrične, ki vprašuje ako hočemo dobo podaljšati, da jih pustimo pri miru. Seveda smo takoj doplačali, da puste njih kosti ležati v miru. Tudi grob Frank Sakserja, ki leži na pokopališču pri Sv. Vidu, smo obiskali in obstali pri spomeniku. Zamislili smo se na njegovo teško delo v Ameriki pri "Glas Narodu," ki je še danes razširjen med Slovenci v Ameriki.

Pred cerkvijo po sv. maši, smo bili predstavljeni g. župniku, nato smo nadaljevali svojo pot v Vizmarje. Tu čujemo od daleč zopet krasne zvonove iz Šmarne gore, ter vidimo mnogo ljudi, ki so hiteli od sv. maše ob istem času. Zopet grem, da poslušam glas zvonov in pa občudujem to krasno okolico.

Popoldne so imeli veliko vrtovo veselico. Ognjegasci iz Sent Vida. Se poprej so me domačini vabili, da se gotovo odzovemo v nedeljo. Tu na vrtu so bile belo pregrtjene mizice, male in dolge, kjer so farani sedeli ter peli in se zabavali. Natakariče so pa pridno stregle in na mize nosile. Hiše moje sestrične Beleteove Marjanca, "Nuška" je prodajala fino pecivo, nato Furlanova dekleta so prodajala srčke in pa cvetlice pri vhodu. Erjavčeve so pa bile v sprejemnem odboru. Tu sem našla vse sorodstvo iz Sent Vida in okolice. Dobili so dolgo mizo za sebo, da smo bili vsi pri eni mizi. Govorila sem z raznimi vaščani, ki so hoteli vedeti kako dolgo bom še pri njih. Vsi so bili radovedni posebno še ko sem prišla iz Amerike. Na enem koncu vrta je stala štala, ki je bila vsa okleščana v cvetju—tu se je plezalo in godba iz Sent Vida je kaj fino svirala. Moja sestrična, Alojzij Be, je pa hodil okrog miz v uniformi ker je načelnik ognjegasccev; on je gledal na red in postrežbo. Bilo je že pozno ko sem se res že morala odločiti proti domu. Ker smo stanovali v Ljubljani, smo hiteli na tramvaj, sorodniki so nas pa zopet spremili do tramvaja. Tako sem zopet preživela eno lepo nedeljo v svoji rojstni vasi.

Morala sem ponovno na obisk na Dolenjsko. Peljemo se v Grosuplje in Šmarje Sáp. Ko se peljemo tja, zagledamo dolg sprevod črno oblečenih žena. Ustavimo se, ker nam nasproti pomahajo z roko znani obrazi. Bile so sestrične mojega moža, Pepca Zalarjeva iz Ljubljane, in Anica

Petkovšek iz Škofljice. Razložijo nam, da gredo na sprevod neke vaščanke, nekdanje njih sosedice. Ker nas je zanimalo videti sprevod v domovini, še malo postojimo, in tu zagledamo g. župnika priti naproti sprevodu, z kadi-lom, molitvenikom in dvema strežnikoma. Nosilci položijo krsto na tlak, nato pa g. župnik moli iz svoje knjige, ter pokarži krsto. Nato se prične sprevod pomikati proti cerkvi. G. župnik naprej in strežniki, nato nosilci velikih vencev, krsta, sorodniki, ter črno oblečene žene, ki so gotovo morale biti članice Rožnega venca bratovščine. aZ njim pa so bili praznično oblečeni moški. Posebno zanimanje mojima otrokoma je pa vzbudil pogled na staromodno krsto, kakršne se rabijo v domovini, in pa mrliški voz, ki je krsto pripeljal do bližnje hiše, nato so pa nadaljevali nosilci. Vse to je bilo nekaj novega za nas vse.

Potem obiščemo ženo bratranca mojega moža in hčerko Anico Završček, ki imajo sedaj hišo in gostilno, katera je bila pred leti last očetoma mojega moža v Šmarje Sáp, kjer se je reklo "Pri Hribarju." Anica nas je takoj zagledala in šla mamu klicat. V gostilni je bilo več ljudi, ki so nas radovedno opazovali, med tem ko je nam ga. mama povedala kako je bil lansko leto ubit njen mož po avtomobilu, ki tako neprevidno vozi. Na ta način sta bila torej dva sorodnika mojega moža ubita v avtomobilskih nesrečah v teku enega leta. Medtem ko z nami sedi mama Završčkova, nam pa hiti streči Anica, ki je prav lušno dekle.

Gremo dalje, da obiščemo v Sp. Duplečih Angelco Trontelj, moža in očeta, ki pridno obdelujejo polje. Oče Angelec je bil od-peljan na Rab, kjer je bil dolgo ujetnik, da je Angelec že mislila, da ga ne bo nikdar več domov. Toda prišel je po dolgih letih kot okostnjak, da ga je težko poznala. No, sedaj se je že popravil. Mati Angelec je umrla pred dav-nimi leti.

Opatija—Imela sem naročilo od Mrs. Anna Stefanice iz Scott Street, da obiščem njenega brata, ki živi v Opatiji. Piše se Peter Držaj. Imela sem itak namen iti v Opatijo, in sem ga mimogrede obiskala. Nas je bil zelo vesel in hvaležen družini Stefanici, ki vedno tako lepo skrbe zanj že vsa ta leta. Tudi to pot sem mu izročila lep dar od njih.

Ko je šel naš sofer Edy nazaj v Stuttgart k vojakom ker mu je dopust pošel, je sorodnica Mila Koracinova dobila nam drugo

avto. Vozil nas je g. Kavčič, ki ni bil samo voznik, ampak tudi dober družabnik. Da je zabaval mo-jega sina in še druge njegove nove znanke, je ob vsaki priliki bil naprošen, da je tudi copral. Bil je nekak čarovnik, samo za v za-bavo. Najbolj so se mu pa čudili otroci ko je cele nože požiral. Kmalu se je tudi Ronald sezna-nil s temi triki, in sedaj doma tudi on svoje nečake in male ne-čakinje s tem zabava, da ga ob-čudujejo kar z odprtimi ustmi.

Torej odpravimo se v Opatijo. Bilo je krasno jutro in pot do tja se vleče okrog raznih hitrih ovinkov, toda občudujemo kras-no okolico od mesta do mesta ko hitimo dalje. Po več ur hitre vož-nje, zagledamo Opatijo. Oh, ka-ko je krasna! Lepša kot Florida—ima samo mnogo zabave in raz-vedrila. Nakupili smo si mnogo krasnih spominčkov, posebno pa razglednic, katere smo hitele razpošiljati znanam. Hiše tu so visoke, zgrajene ob morju; tudi čiste, male hišice vidis in razne štežice ob hišah. To mesto me je spominjalo na Luzerne Svico, in bi rekla, da je enako lepo, samo še boljše ko se tu človek vsaj počuti, da je na domačih tleh. Jugoslavija je lahko ponosna, da ima tako krasno letovišče, s katerim se lahko kosa z vsako de-željo, in lahko nudi vso komodi-teto najbolj razvajanemu turis-tu. Od daleč, ko smo še stali in občudovali to krasoto, smo vi-deli male barčice in zopet večje ladje, ki so zapuščale Opatijo, druge zopet prihajale. Kedor le-želi uživati krasoto in si ozdravi-ti svoje živce, naj gre v Opa-tijo.

(Dalje prihodnjic)

ZDRAVILNI ČAJI

Zdravilni čaji navadno vsebu-jejo droge s hlapnimi olji. Sem spadajo vsi čaji iz listov in eve-tov. Zato pri pripravljanju teh zdravstuje, da jih polijemo z vre-lo vodo in jih pustimo stati, da se primerno ohladi. Vroč čaj pi-jemo le tedaj, kadar ga rabimo za pospešitev potenja—torej pri prehladu. Kuhamo navadno le tiste čaje, ki vsebujejo trde dele rastline (korenina, skorja). Vre-ti jih pustimo največ 10 minut. Važno je tudi, da čaj kuhamo vedno v pokriti posodi, sicer nam uidejo v zrak vse hlapljive zdra-vilne snovi.

Največ zdravilnih sestavin je v čaju raztopljenih tedaj, če ga polijemo z mrzlo vodo in ga pu-stimo stati več ur, n. pr. čez noč. Za kuhanje čajev uporabljamo vedno le emajlirano posodo, ker v neemajlirani rad potemni.

Prav tako postane teman tudi ruski čaj, če ga kuhamo dalj-časa ali če dolgo stoji. To pa zaradi tega, ker vsebuje mnogo tanina in ga pri daljšem kuhanju več izloča. Zato je tak čaj tudi grenak. Če hočemo, da bo imel prijetno poživljajoč okus, ga sa-mo polijemo z vrelo vodo.

HIŠA NAPRODAJ

HIŠA SE PRODA

na 1334 East 188th Street
Za eno družino, 6 sob; klet pod vso hišo, fornez na plin in druge posebnosti. Garaža in velika lota. Prodaja lastnik.

Pokličite
KE 1-3942

HIŠA NA WESTPORT AVE.

od E. 200 St. Lep 4½-sobni bungalow; klet pod vso hišo, gorkota na plin, garaža in dovoz. Zagrajen jard zadaj.

Cena \$15,500.

Za podrobnosti se obrnite na

KOVAC REALTY

960 East 185th St.—KE 1-5030

OB TIHEM OCEANU

(Nadaljevanje s 2. strani)

Vse take naselbine po Los Angeles County so navadno do-kaj enako razvite. Najprej pri-de nekako trgovsko središče, ko-der je vse dobro in kupiš lahko vsako stvar za konkurenčno ce-no. Še več. Trgovine iz središča Los Angelesa dajejo "bargains" zunanjim, ker se njim ne izpla-ča pečati se s tem. Torej kupiš cenejše, kakor v mestu oziroma v mestnem središču. Trgovina v slednjem selu je primeroma mi-ljo dolga ulica, ljudje pa žive po ulicah, ki križajo trgovino. Tako do milje gre nekako vse dobro. Imaš ceste, obkrajnike (curbs) pločnike, potem suro in tudi dobro vpeljano pobiranje smeti in pomiv. Ta celota ima torej vse, kar mora imeti dom.

Po eni milji se naenkrat vse neha. Ceste so samo za silo tla-kovane, ni obrobnikov, ne sure. Ne tolaži se, da to vse pride. Na-vadno je tako, da ne pride. Pa ne moreš nikamor iz doma. To se pravi, greš lahko na cesto, koder boš plesal med avtomobi-li. Pozimi pride deževje, voda se zbira na obeh straneh nape-te ceste in gre večkrat tudi čez cesto. Kratko malo—vjet si. Če ti kdaj kasneje polagajo "im-provements," jih plačaš salamin-sko drago. Lot 50 čevljev fronta brez "improvements" je vreden samo polovico tega, kar lahko dobiš za lot, ki ima vse in tudi vse plačano.

Naši ljudje padejo večkrat v take kupčije, ker jih je precej kar okoli mene. Kar so kupili, kolikor jih jaz poznam, so pre-plačali do polovice. Je tako. Člo-vek poižveduje za cene tukaj in tam, potem pa nosi te cene po svetu. Posebno preplačana so posestva v Fontani, koder je skoro vse brez vsakih "improve-ments," cene pa take, kakor pri nas z vsemi "improvements."

Pisal sem zgoraj, da mi gre druga misel po glavi. Pa je ni-sem še povedal, kaj nameravam. Je tako. Kar je okrožnih krajev v Los Angeles County, je naš Bellflower med dobrimi — ne bom rekel med najboljšimi. Vendar pa je nekako pol in pol. To se pravi, pol kmetija in pol mesta. Vse te naselbine so maj-hni, a dragi kraji. Dragi, pravim, ker manjka vsega. Osem milj od mene proti morju pa je kraj, ki se mu pravi Long Beach. Je prav pri morju, ima velikansko lukko in krasna ko-pališča za vse ljudi. Je tako či-sto in snažno, kakor parlor. Je res mesto, ker šteje nad 300 ti-soč ljudi. Ima vse velike trgo-

vine, vse mogoče šole, gledali-šča, muzeje, parke in tisoče dru-gega. Vse "improvements" so že dodelane in tudi plačane. So takse relativno najnižje in res dobi človek dosti za tisto, kar plača. Ima svojo policijo, fino razsvetlene ceste—medtem ko imaš v malih mestecih vse tem-no. Ko je večer, ne moreš nika-mor več iz hiše, vsaj peš ne.

Pronašel sem eno, da so pose-stva v Long Beach primeroma tako draga, kakor pri nas v Bell-flower, ali če hočete, v Fontani. Nimajo pa ta mala mesta ničesar za človeka, kakor hitro se začne večer. Vrhtega je Long Beach mesto, ki dobiva milijone dolarjev vsako leto za petrolje, ker ima 750 pump. Izvrstne so knjižnice in muzeji. Zabav je dovolj in dobiš več zastoj, ka-kor v kateremkoli drugem me-stu, če izvezamo New York. Leži Long Beach tako lepo, da je užitek, če samo sediš in gle-daš. Kratkotomalo—Long Beach ima vse kakor največja mesta, cene pa ne višje, kakor navadna mesta po okolici velikih mest. Važno je to, da ima mesto vse plačano in vsega dosti, zraven pa nad sto milijonov dolarjev v posebnem fondu za gotove svr-he, kar je vse prišlo od petrolja.

Tako je torej s to zadevo. Za-kaj bi si človek ne pomagal, če si lahko. Je v Long Beachu ne-kaj malega naših ljudi, četudi se tam boljše in cenejše živi ka-kor v vsakem majhnem kraju. Zakaj bi ne šel tje, koder je ved-no kaj vrednega in zanimivega.

Vidite, to mi gre že davno po glavi in če pojde vse po sreči, bomo do konca leta že nekje v Long Beachu, kamor me je od vselej vlekel, pa so bile razmere take, da si nisem mogel pomagati. Zdaj je drugače.

DELO DOBIJO ZENSKÉ

DEKLE,
KI JE DOVRŠILO ŠOLO, DOBI
DELO V PISARNI.
Naslov se naj pusti v uradu
tega lista.

RAZNO

PRIJAZNA HIŠA

ZA ENO DRUŽINO JE NA
PRODAJ V EUCLIDU BLIZU
EAST 200. ULICE.

Pet sob in kopalnica, krasna kuhinja, fornez na plin, garaža za dva avta, lep vrt.

Se lahko takoj vselite.

CENA \$AM0 \$13.800.

MATT PETROVICH

BROKER

KE 1-2641

(RUŽENE ŠKERLJ)

ANGLEŠKO SLOVENSKI SLOVAR

DRUGA IZDAJA

JE KONČNO DOSPTEL.

Dobi se pri

August Kollander

6419 ST. CLAIR AVE.

CLEVELAND 3, OHIO

Cena s poštnino je

\$5.25

TVRDKA KOLLANDER IMA

NA ZALOGI TUDI

SLOVENSKO

ANGLEŠKI SLOVAR

BERILO

ter DR. F. J. KERNOVO

(DR. KOTNIKA)

Naročite se na te knjige,

preden zaloga poidel!

ANGLEŠKA DOBILA NAJHITREJŠO PODMORNICO

Velika Britanija ima kakih 60 podmornic. Najnovejše so raz-reda A. Po morsk gladini vozijo 18, pod vodo po 8 vozlov na uro. V treh letih so zgradile angleške ladjedelnice 15 takšnih pod-mornic, zadnjo paleta 1948. Te 1620 tonske podmornice so opremljene z najmodernejšimi napravami, med drugim tudi z aparatom za dihanje. Pod vodo lahko plujejo več tisoč milj da-leč, ne da bi se dvignile. Neka takšna podmornica je ostala ko-nee leta 1947 in v začetku 1948 pod vodo več tednov. Plula je po tropičnih in arktičnih vodah. Ne-ka druga je lani prevozila 6,000 km, ne da bi se dvignila na mor-sko gladino. Atlantik je prevozi-la v 15 dneh.

Nedavno pa so v Veliki Bri-taniji dogradili in poskusili v morju najnovejšo podmornico "Eksplorer" na vodikov super-oksidi. Ta dogodek zgodovinsko ni nič manj važen, kakor dogra-ditev prve ameriške atomske podmornice, ki so jo spustili v morje letos 21. januarja. Ameri-ški strokovnjaki računajo, da bosta "Nautilus" in druga ame-riška podmornica na atomski po-gon "SA Won" dosegli nove sve-tovne rekorde. Angleška pod-mornica na pogon z vodikovim superoksidom je ameriški atom-

ski precej podobna. Vodikov su-peroksid daje kisik, potreben za zgorevanje pogonskega goriva, tako lahko podmornica zelo hi-tro pluje pod vodo, ne da bi po-trebovala zunanji kisik.

Angleška admiraliteta seveda noče objaviti podrobnosti o novi podmornici. Dolga je 68.5 m in vozi pod vodo s hitrostjo po 20 do 30 vozlov, torej hitreje kakor katerakoli druga podmornica. Opremljena je med drugim z na-pravo, ki omogoča, da jo posad-ka v primeru nesreče zapusti. Njena oblika je povsem aerodi-namična, tako da je bolj podob-na torpedu kakor podmornici.

PANAMSKI PREKOP SO MORALI ZAVAROVATI

V Panamskem prekopu je na-stala nevarnost, da bi se začele cele plasti zemlje podsipati. Zato so nedavno pripeljali mnogo de-lavcev, da bi nevarnost prepreči-li, ker je v skali pri Culebri na-stala velika razpoka, široka v začetku dober meter, kmalu pa se je razširila na 200 m. Nastal je bil namreč rahel potresni su-nek in skala je počila.

NASVET

Riža med kuhanjem ne smemo mešati, ampak le posodo kdaj pa kdaj pretesti. Če hočemo, da bo ohranil lepo belo barvo in da ne bo postal lepljiv, ga moramo ne-pokritega kuhati v slani vodi.

ČISTILNA RAZPRODAJA

Cene na vsej poletni opravi so bile
znižane za najmanj
20%

Damo in izmenjavamo Eagle znamke.

Ob torkih dobite dvojne znamke.

ANZLOVAR'S DEPT. STORE

6214 ST. CLAIR AVE.

Alec says: "I can land safe on my feet..."

but YOU have only ONE life"

Want to join four million unlucky folks? That's how many were injured or killed in one year in home accidents. They tripped over toys, on the stairs or in the dark. Caught their heels on loose boards or torn rugs. Keep your home a safe place and remember...

BE CAREFUL...the life you save may be your own!

An official public service message pre-pared by The Advertising Council in coop-eration with the National Safety Council.

Sponsored in the interest of home safety by

ENAKOPRAVNOST

New Weapon

In the oil prospectors' war against the wilderness, this newly de-veloped musketeer tractor will invade the boggy musketeer regions of northern Canada, heretofore largely impassable except when frozen. The small vehicle can run on more treacherous surfaces than any non-floating transport.

It fords swampy streams as above, crosses bogs that would not support a man, negotiates rugged trails. Built for Gulf Oil, it is expected to double or triple the speed with which the vast north Canadian musketeer area can be explored for oil.

ZAPRTA VRATA

SPISALA

JULIJA BRACIĆ

(Nadaljevanje)

In je šla. Široko nagubano krio ji je otepolo po mečih, izpod njega so se pobjiskavale pete visokih čevljev na zadrge. Ramena si je bila odela z volneno ogrinjalko, katere dva vogla sta plahutala okrog nje kakor vranje

CHICAGO, ILL.
FOR BEST
RESULTS IN
ADVERTISING
CALL
DEarborn 2-3179

WANTED TO RENT

WANTED — for immediate occupancy — Bungalow or cottage by bricklayer, wife, son, 14, and 2 well behaved hunting dogs. Interested in any desirable section, N. or N.W. side at a moderate rental.
Kindly call SPring 7-1656

RESPONSIBLE Couple, 2 children, need 4-5 room heated apartment. Good location N.W. Moderate rental.
MULberry 5-7824

RESPONSIBLE Trucking Supervisor, wife, 1 child, need 2-3 bedroom unfurnished house or duplex. W. or N.W. Moderate rental.
CLiffside 4-1400 — Berry

REAL ESTATE
FOR SALE

MT. PROSPECT — 3 bedroom brick ranch; basement; 2 car garage; near St. Raymond. — \$19,950.
CLearbrook 3-5502

DOWNERS GROVE — 3 rooms; large living-dining room; large bedroom. New cabinet kitchen. Basement. Automatic gas hot water heater. Lot 60x217. Fruit trees. Garden space. \$9,500.
Downers Grove 376J

HIGHLAND PARK — Offered by owner, English brick 2 story, 3 bedrooms, 3 baths, large living room, dining room, recreation room. Near school and park. Many extras. Must see to appreciate. Under \$30,000. \$6,000 cash down will handle.
Highland Park 2-8945 for appt.

BY OWNER — 3 large bedroom brick veneer, ranch home. — \$14,500. Immediate possession.
Filmore 4-6562
1831 N. 20th Ave.
Melrose Park Hts.

LEAVING STATE. Immediate possession. 5 room brick residence. Tower entrance. Sunken living room with natural fireplace. Cabinet kitchen, cedar panel basement. 1½ baths. On beautiful landscaped lot. Garage. By owner. \$22,500 or reasonable offer.
1624 Wesley Ave.
STanley 8-7355

OWNER SELLING — Attractive 6-year old 6-room home; 2 large bedrooms, basement, block to new school; near transportation; paneled family room, 1st floor. \$17,500.
Lombard 3938

STICKNEY — Lastnik prodaja 4-sobno zidano hišo; ¾ tone Vornado naprava za umetno prezračenje; "tile" kopalnica; avtomatična gorkota na olje; kabineta kuhinja; preproge od stene do stene. Koolvent "awnings," zaprt porč. Garaža za 2 avta. \$16,000.
GUnderson 4-4124

ZA TAKOJŠNJI PREVZEM — Zidan bungalow s 5 lepimi, prostornimi sobami. Kuhinja s kabineti. Fornez, zmrzovalnik, avtomatični stroj za pranje in sušenje. Preproge, "Draw Drapes," lepa lota. Garaža za dva avta. Dajte ponudbo.
Pokličite ME 7-2353

NORTHLAKE — Lastnik sam prodaja hišo za eno družino; 6 sob; polna klet, kuhinja s kabineti. Zimska okna in mreže. "Servel" hladilnik, fornez na plin. Preproge od kraja do konca. "Cornices" in razne druge posebnosti. Velika splanirana lota 50x150 nasajena s sadnim drevjem. Mnogo zabave za otroke. Garaža za dva avta. Dober nakup.
Tel. Filmore 5-0764

peruti nad njivami. Na glavo je bila dela najlepšo židano ruto železnorjave barve. Zgubljala se je med ivatim slivjem in niti enkrat se ni več ozrla. Le pri kapelici doli ob razkrižju, ki je ločilo Zormanov svet od sosednjega, se je ustavila. Zemlja in nebo sta bila siva ko svinec, le rumena okna kapelice so sijala ko sonce o kresu.

Lucija je pogledala žalostno Mater božjo in vseh sedem mečev v njenih prsih. Oči so se ji ovlažile in pri srcu jo je stisnilo. Kdo bo poslej zalival cvetlice, kdo bo venčal kapelico v maju, ko bo prihajala vsa vas ob večerih k šmarnicam? In lučka, rdeča lučka, viseča izpod stropa, kaj ji ne bo na vsem lepem zmanjkalo olja! Prejšnji večer ga je še nalila do roba, za nekaj časa bo že. Potem — — —, potem se bo morebiti le spomnil kdo, če ne Ana ali kateri sosedovih, pa morda celo oče, čeprav to ni bila nikoli njegova skrb. Ni mogla več dalje gledati žalostne Matere v oltarju, preveč jo je zbadalo v srcu. Prav kakor bi jo nekaj opominjalo. Pa ne, da bi rajna mati — — — Ne, zdaj zares ni časa za solzavost. Kar se je namenil, se je namenila, zdaj ni, da bi spreminjala.

"Po svetu grem, Marija! Varuj me vsega hudega na duši in telesu, amen."

Naglo se je pokrivala in stopila nazaj na stezo. Pričela je skoraj teči. Prej ko bom od tod, laže mi bo, si je dajala poguma. Pod žabljkom zavijem na stransko pot, da ne bom tako vsem na očeh in zobeh. Jutri bodo že tako in tako govorili po vsem Dolgem vrhu: "Zopet se je ena s kruhom sprla. Zormanova jo je potegnila z doma." Da, to bo jutri. Toda kar bo jutri, Luciji nič mar. Da ji le že danes ni treba poslušati odpletanja dolgoverških jezikov. Počasi se potlej vsaka stvar unese in pozabi. Tudi ta se bo. Čez čas bodo prav ti ljudje menili: "Ni prva in ne zadnja."

Chicago, Ill.

BUSINESS OPPORTUNITY

Look — Wonderful Buy — BEAUTY SALON in Brookfield. Good clientele. Established over 25 years. See to appreciate. Best offer.
HUNter 5-8608

No Competition — GROCERY STORE - DELICATESSEN for sale. Fully equipped and stock, bakery included. Low price.
PALisade 5-9175

Good Buy — CONFECTIONERY STORE — Good chance for right party. Good going business. Near 2 schools.
LAkeview 5-9862

CLEANING STORE
Living quarters.
\$400.
CORnelia 7-4964

GROCERIJA in MESNICA NA-PRODAJ — Trgovina in oprema v izvrstnem stanju. Kitchennette. Mesečna najemnina \$33. Se mora prodati. \$1,500 v gotovini.
Pokličite DANube 6-9335

TRGOVINA z opremo za restavracije. Z modelom za razstavo. Kombinacija, ki prinaša dober dohodek skozi celo leto. 50 milj severno-zapadno od Chicago "Chain O' Lakes" okolica pri Round Lake parku na prometni glavni cesti. Zalaga restavratere na 25 milj daljave. Cena \$25,000. Kompletno poslojje oddano v najem. Pišite lastniku E. R. Edwards, 21-212 E. Main Round Lake, Ill., tel. 8-8937.

ki se je najedla mlade pri hiši. Pravijo, da je včasih bolje, če ti ukazujejo tuji ljudje kakor pa domači ali celo taki, ki so se šele pozneje usedli v hišo in zdaj tam gospodarijo kakor za vse večne čase."

Prav za prav bi bila Lucija nemna, če bi jo skrbelo. Če služba ne bo zanj, jo bo lahko vsak dan popustila in šla. Blažonova Neža že ve, kako gre ta reč. Pokaj bi jo sicer tako vabila in kar naprej pisarila ponjo?

Tako je bila zaverovana v svoje mlade misli, da ni videla Lapornikovih dveh, ki sta prihajala po bližnjici z žabljeka.

"Viš jo, viš, Lucijo! Kam pa navsezgodaj? Prav, jo bomo skupaj mahnil, bo krajša pot," je veselo pozdravil starejši, Rok. Bil je bolj majhen, širokopleč fant črnih las in prav takih oči, ki so se mu veselo smejale v svet. Srednje velik grunt so imeli Lapornikovi na žabljeku. Včasih je bilo pri hiši mnogo otrok, a so vsi pomrli. Ostala sta samo dva, Rok, določen za gospodarja, in Lipek, ki je imel komaj trinajst let in je hodil še v šolo k fari. Vsa žablješka dekleta, čeprav so bila na glasu zavoljo lepote, so menda doslej zaman pogledovala za Rokom. Govorili so, da sta bojda z Gašperonovo Rozo na Vrholah zmenjena. A mlada dva sta tajila za žive in mrtve in nazadnje ljudje le niso vedeli, pri čem so. Katera koli bo že prišla k hiši, ji ne bo slabo; na preužitku bo samo mati, očeta so lansko jesen odnesli k cerkvi. Tako je gospodaril pri Laporniku prav za prav že Rok.

"Prav zdaj vaju je moralo prinesiti tudi mimo," se je tiho jezila Lucija. Stežka je požrla nejevoljo.

"Treba bo urno stopiti. Mraz je, trava kar hrusta pod nogami." Culo je skrila pod ogrinjalko in se tesneje zavila vanjo, kot da jo zebe. Hitela je pred Lapornikovima, da sta ji komaj utegnili pobirati stopinje izpod pet. Kdaj pa kdaj se je ozrla in z Rokom sta spregovorila kakšno o živini in vremenu.

"Hihihihii! — Rok, zakaj pa ta ženska tako čudno govori, kot bi žago pilil? In rdeča je kakor paradiznik!" je kihal zadaj Lipek in skrivaj vlekli brata za suknjo.

"Ali boš držal jezik, žabovec!" In je plosknilo fantu okrog ušes. Lipek se je zacmeril:

"Mami bom povedal, le počakaj!"

"Če mi pri priči ne utihneš, ti primazem še eno tako, da boš videl tri sonca hkrati!" Roku je bilo sila nerodno. Lucija je brčkone slišala, zakaj od strani je videl, da jo je obil nov žareč val, in ni se več ozrla nazaj.

"Takile smrkavci ti kar čvekajo, ne da bi kaj mislili," je poskusil opravičiti brata.

Lucija ni odgovorila. Kakor neprijetna zagozda je obtičalo med njima. Ko se je peš pot speljala na veliko cesto, se je Lipek zapodil za šolskim tovarišem, ki ga je zagledal spredaj.

Rok je zdaj stopil vstrice Lucije in načenjal vse vrste pomenke, da bi jo spravil v dobro voljo. Videti je bilo, da bi rad popravil, kar je bil Lipek pogrešil. Zato je bil z dekletom ljubezniv kakor še nikoli, čeprav sta se poznala še iz šolskih klopi.

Lucijo je skrbelo, kje naj reče zbogom, da oni ne bo nič zaslužil o njeni poti v mesto. Ni hotela,

da bi zvedel iz njenih ust. Ali naj se kako izgovori, ali pa naj stopi v štacuno koj, ko bosta v vasi? Rok bi šel dalje, ona pa na postajo in na vlak. Vedno tesneje ji je bilo in pot se je pričela tisti hip obupno krčiti. Prekmalu je bo konec, se je domislila. A se je kar koj ustrašila teh misli. Sram jo je obšel, toda ni vedela čemu.

"Ali se boš dolgo zamudila? Jaz imam opravke na pošti in k mesarju bi stopil zavoljo tele-ta." Rok je uprl v Lucijo lepe, odkrite oči. "Rad bi, da bi šla tudi domov skupaj."

Lucija je močneje stisnila culo pod ogrinjalko. Plaho je zajec-ljala:

"Da, prav za prav — — morala bi, a navsezadnje — — —" Hipoma je dvignila glavo. Nekaj trmasto upornega ji je blisnilo v oči, ko je trdno pogledala fantu v obraz. Njune oči so se srečale, obstale. Z vsemi besedami sveta bi ne mogla povedati, kaj jo je takrat obšlo. Prešinilo jo je nekaj silnega, mogočnega, kar je doslej spalo v njej. Z ognjem je užgalo vsak ud posebej in jo pretreslo od vrha do tal. In Lucija, plaha, nerodna Lucija, ki si nikoli ni upala govoriti sama z moškim, je zdaj tiho se smehljaje gledala Lapornikovega naravnost v oči.

"Mislim, da se tudi jaz ne bom dolgo zadržala. K šivilji stopim in v štacuno. Do južine bi morala biti že doma."

"Ob enajstih te bom čakal pred pošto. A priti moraš za gotovo," ji je še zabičil, potlej pa odkoračil proti mesariji.

Lucija je gledala za njim in ustnice so se ji pregibale, kakor bi šepetale molitev.

"Moj Bog, kaj prav za prav počenjam?" se je zavedela. "Saj grem vendar na vlak, v Maribor se peljem, v službo," si je dopovedovala, a se ji je zdelo, da se ji še vrabci čudijo. Kaj ni smešno, Zormanova Lucija pa v mesto, pocukrani gospodi za preprogo ha—ha—ha!

Ob pol dvanajstih odpelje vlak in ob enajstih se snideva z Rokom. Ne morem snesti besede. Povedala mu bom kako in kaj. Od pošte do postaje je samo trideset korakov, vlak mi ne bo mogel uteči.

Ko je ura v zvoniku naštel enajst, sta se z Rokom dobila in nekaj minut zatem sta že sedela za pogrnjeno mizo pri "Zlatem sodčku."

V blag spomin

ob 16. obletnici odkar je premil naš nadvse ljubljeni soprogr in dragi, nepozabni oče

ADOLPH
PETRIČ

Svoje mile oči je zatisnil za vedno dne 10. julija 1938.

16 let je dolga doba, marsikaj se spremeni, a ljubezen neugasljiva pa gori do konca dni.

Kako pozabiti gomilo, kjer Tvoje blago spi srce, ki nam brezmejno vdano bilo ves čas do zadnjega je dne.

Zalujoči ostali:

HELEN, soproga
ADOLPH JR.,
THEODORE in
WILBERT, sinovi
HELEN REED, hči

Jefferson, Ohio,
dne 27. julija 1954.

Povedati mu moram, kako stoji stvar, je sklepala Lucija, ko sta počasi pokušala prvega pol litra haložan. A ko je hotela odpreti usta, ji je nekaj zadrnilo grlo, kakor bi ga začepil. Rok je nalival, govoril in pil, Lucija je rdel, pila in se smehljala.

Se deset minut . . . Če zdajle brž zinem in potlej naglo stopim, za trdno se ujame vlak. — A nogo so ji obstale ko vkopane za mizo. Ni zinila, ni vstala, trčila je z Lapornikovim in sta pila. Znova se ji je zazdelo nemuna njena namera, hoditi v mesto. Saj tako in tako najbrž ne bo vzdržala v tujem kraju; preveč je vraščena v domačo zemljo in Zormanovino. Razgnalo jo bo hrepenenje po domu. Posebno še zdaj, po vsem tem — — —

Kaj se ji ne bodo ljudje vsepovsod posmehovali in oponašali njeno piskajočo govorico? In tam ne nobenega Lapornikovega Roka, ki bi zasmehovalu s klofuto zavezal jezik.

Puh, pah phhhh — — —

Na postajo je približgal vlak. Lucija se je nemirno zganila, se ozrla s koncem očesa na culo poleg sebe, ki jo je bila pokrila z ogrinjalko. Nato je segla po kozarcu na mizi in v dušku izpila. Potem se enega. In nato še enega. Zdaj ji ni bilo nič več mar. Obsedela je v topli gostilniški sobi in gledala in poslušala Roka. Blažonova Neža, ki jo bo v Mariboru prišla čakati, bo mislila, da je zamudila vlak ali da je zbolela. Naj misli, kar hoče, ji bo že drugi dopovedala. Saj ni, da bi morali zmeraj plesati, kakor nam drugi godejo, tu pa tam menda vendar sme človek zaigrati povsem svojo polko in naj je ljudem po godu ali ne.

Taka sem, kakor bi me coprnice zmotile, je medlo pomislila, potem pa se je samo še smehljala.

Prisedlo je nekaj znancev. Rok je znova naročil in posedeli so v pozno popoldne. Luciji je bilo malo mar, koliko kaže ura na steni. Pred nočjo se tako in tako

ne mara prikazati doma, dotlej je pa še daleč.

Vse žareče se je skrilo sonce za Konjiške gore, ko sta se z Rokom napravila na pot. Sredi ledenega ivja je srebrno trijantilo z vsemi zvonovi. Luciji je v dekliškem srcu zazvonilo k pomladi, ki jo je v njej vzbudil Rok. Ni drugega ni hotela videti in vedeti: z Rokom gre, z Lapornikovim Rokom, ki se zanj zaman trudi žablješka dekleta. In ta Rok je tako dober, prijazen, zgovoren, Zabljeka in Razgorja in iz vse fare je znal smešne storijske. Povedoval jih je Luciji in ta ga je poslušala kakor pridigarja v cerkvi, kadar pride od kod drugod. Stopala je poleg fanta tako lahko in mehko, kot bi plesala valček.

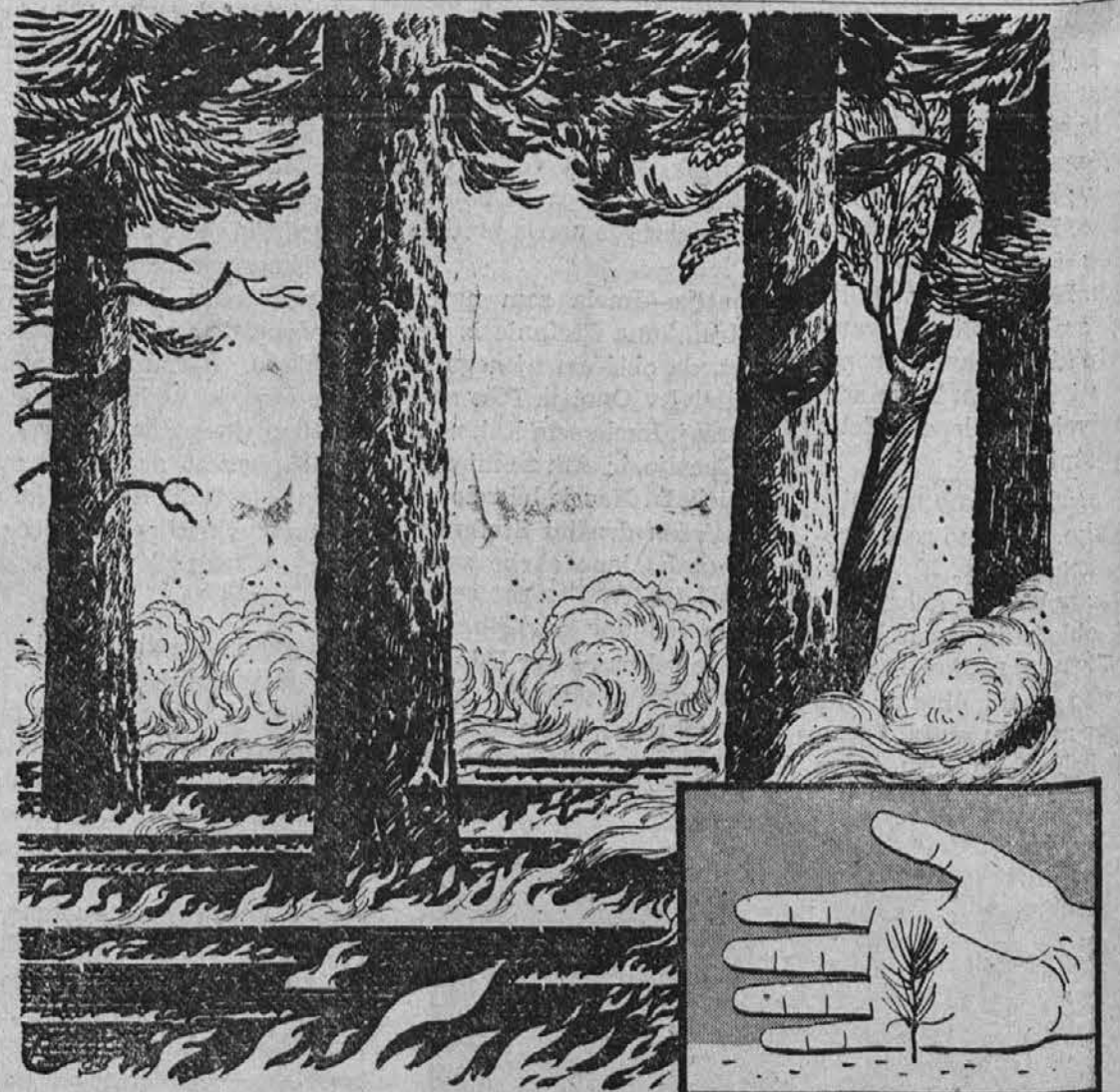
"Precej si si naložila," je menil Rok, ko je Lucija predejala culo izpod ene pazduhe pod drugo.

"Teta, šivilja, je nekaj posila, za vsakega malo, a se koj nabere." Niti zardela ni ob laži.

(Dalje prihodnjič)

FAMOUS BEAR—Looking at you from his home in the National Zoo at Washington, D. C., is Smokey, live counterpart of the famous forest fire prevention trademark. Says Smokey—"Each year millions of acres of forest and woodlands are lost through carelessness with fire. Please be careful, folks. Help stop America's most shameful waste." This message sponsored by:

Harmless fire... or is it?

Looks harmless enough. Doesn't seem to bother the big trees much.

But the truth is, this kind of uncontrolled, slow-burning grass or brush fire does untold damage across the nation each year.

Why? Because in that grass and brush are tiny trees—the future woods of America—the timber that your children will urgently need. Fire kills these small trees.

It is mighty important that we prevent these "harmless" fires. For they are forest fires, too . . . just as destructive, just as shameful, just as costly.

For America, for your children, please be extra careful with matches, smokes, campfires, any fire. Be sure that every flame, every spark is dead out. Think of those tiny trees . . . hidden in the grass.

Remember—Only you can
PREVENT WOODS FIRES!

Like other American business firms, we believe that business has a responsibility to contribute to the public welfare. This advertisement is therefore sponsored in cooperation with The Advertising Council and U. S. and State Forest Services by:

ENAKOPRAVNOST